

MAŁE STUDIUM

współpracy transgranicznej w regionie sąsiedzkim jeziora „Berzdorfer See“ i kopalni odkrywkowej Turów

z dnia 30.09.2014 r.

zleceniodawca:

Saskie Ministerium Stanu ds. Wewnętrznych

w ramie projektu „Razem dla pogranicza Dolnego Śląska - Saksonii”

Lead Partner: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

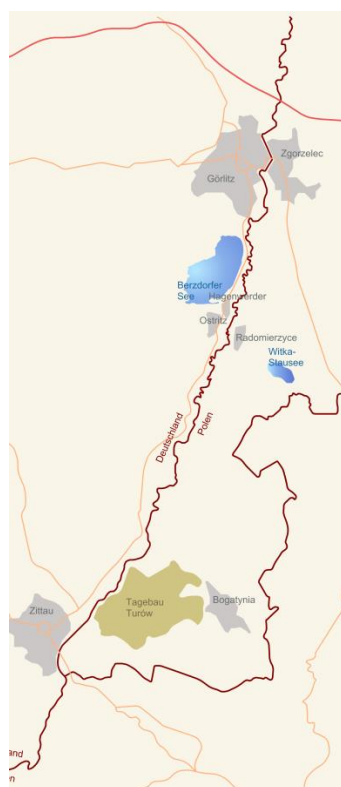
opracowanie:

Biuro inżynierskie i projektantów

Richter + Kaup, Ingenieure | Planer

Berliner Straße 21, 02826 Görlitz

www.richterundkaup.de

Hyka 2004
(<http://www.ostkohle.de/html>)

DOLNY
ŚLĄSK

Freistaat
SACHSEN

Europäische Union. Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft/
Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju
Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość

RAZEM DLA POGRANICZA
GEMEINSAM FÜR DEN GRENZRAUM

MAŁE STUDIUM

współpracy transgranicznej w regionie sąsiedzkim jeziora „Berzdorfer See“ i kopalni odkrywkowej Turów

zleceniodawca:
Saskie Ministerium Stanu ds. Wewnętrznych

w ramie projektu „Razem dla pogranicza Dolnego Śląska - Saksonii”
Lead Partner: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

doradztwo fachowe:
zespół pracowników projektu: „Razem dla rejonu przygranicznego Dolnego Śląska - Saksonii” pod przewodnictwem dr-a Petera Heinricha, Regionalny związek projektantów na Górnych Łużyc i Dolnego Śląska, i Andree Schaffa, miasto Görlitz

opracowanie:

RICHTER + KAUP

Ingenieure + Planer

Berliner Straße 21, 02826 Görlitz
Tel. (03581) 490 220, Fax 490 222
www.richterundkaup.de

Współpraca:
Ansgar Kaup
Josefine Schmidt
Andrea Weyrich-Leder

Görlitz, 30.09.2014

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	5
2. Metodyka i przebieg.....	7
3. Ogląd sytuacji.....	8
3.1 planowania i projekty przestrzenne oraz uczestnicy	8
3.2 ankieta i pobieranie numerów rejestracyjnych samochodów zaparkowanych przy jeziorze „Berzdorfer See”	15
3.3.1 Analiza i ocena ankietowanych pytania.....	16
3.3.2 Analiza pobranych numerów rejestracyjnych samochodów.....	27
4. Podsumowanie.....	29

1. Wprowadzenie

Przestrzenne sąsiedzkie jeziora „Berzdorfer See” i kopalni odkrywkowej w Turowie posiadają duży potencjał użytkowy jako krajobraz następujący po górnictwie. Mimo rosnącej atrakcyjności regionu potencjał ten nie jest wyczerpany w całości.

W ramie projektu „Razem dla Pogranicza Dolnego Śląska - Saksonii” opracowuje się perspektywy na przyszłość, które komunikuje się w kampanii z ludnością, organami administracji, przedmiotami gospodarczymi i innymi. Niniejszym studium stworzy się podstawy fachowe ku temu.

Jezioro „Berzdorfer See” powstało w wyniku zalania byłej kopalni odkrywkowej „Berzdorf”. Kopalnia ta powstała na początku XX wieku na południu miasta Görlitz skutkiem wydobycia węgla brunatnego.

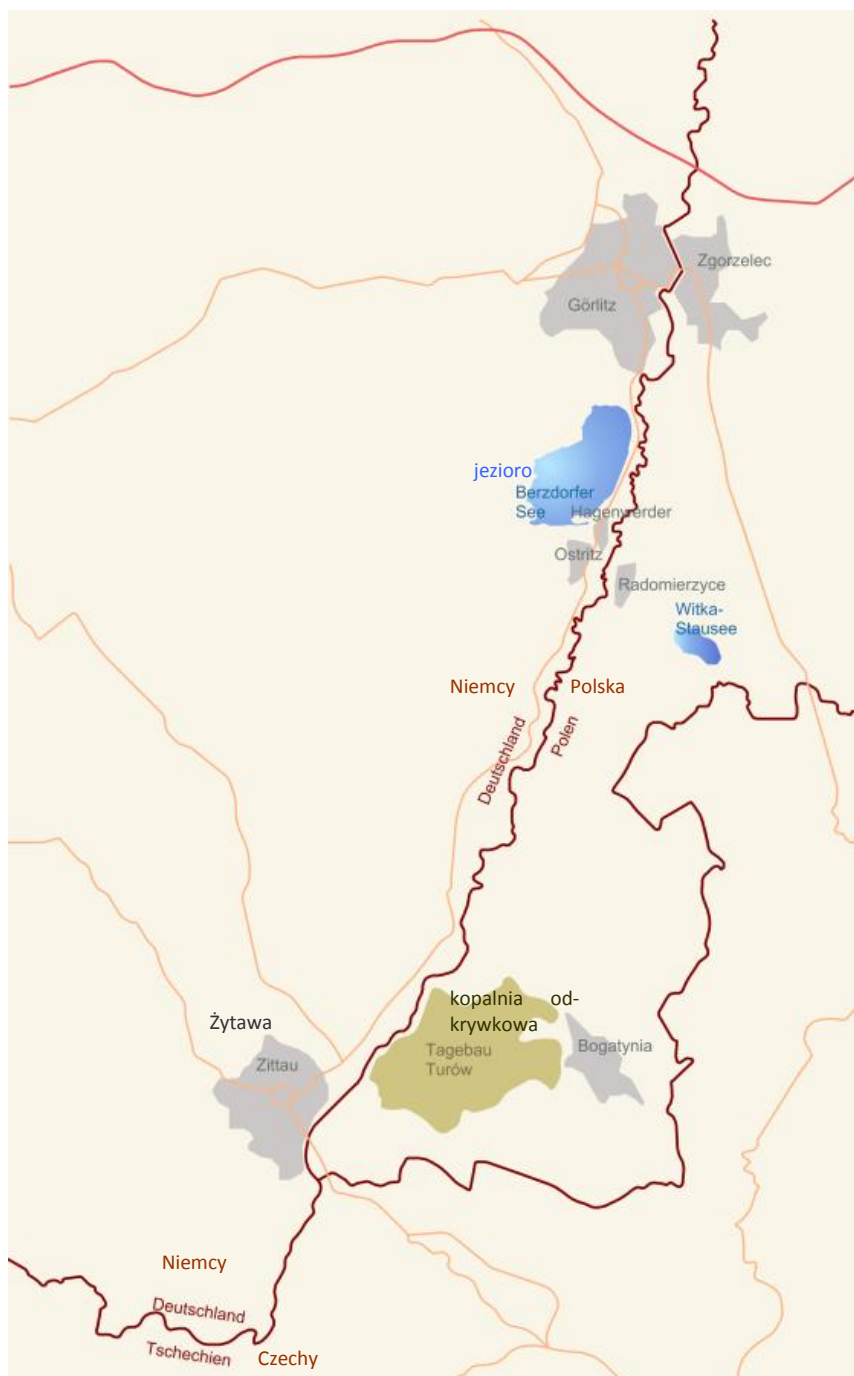
W roku 1997 zamknięto kopalnię odkrywkową „Berzdorf”, podjęto środki w celu rekultywacji. Plan rekultywacji z 1998 roku przewidywał zalanie byłej kopalni odkrywkowej w ten sposób, że do dziś powstało jezioro o powierzchni 960 ha. Przy czym brzegi północne, wschodnie i południe mają intensywny charakter rekreacyjny, zwłaszcza w miesiącach letnich. Nad panoramą jeziora dominują plaże różnego rodzaju. Brzeg zachodni ma służyć ochronie przyrody i krajobrazu. Osuwisko „P” już jest wskazane jako obszar ścisłej ochrony przyrody o powierzchni 110 ha. Razem z wsypanymi i zalesionymi hałdami kopalni odkrywkowej i topograficznym burzliwym terenem pagórkowatym Górnych Łużyc powstał estetyczny piękny krajobraz.

Zgodnie z planem rekultywacji z 1998 roku jezioro miało zarówno być udostępnione pewnemu i różnorodnemu użytkowi gospodarczemu jak i wyrównać szkody w gospodarce przyrody. Celem rozwoju jeziora „Berzdorfer See” gminy graniczące z Görlitz, Schönau-Berzdorf i Markersdorf założyły Związek podmiotów odpowiedzialnych za planowanie „Berzdorfer See”. Do zakończenia zalania byłej kopalni wszczęto mnóstwo koncepcji oraz wiążące projekty przeznaczające jezioro do użytkowania turystycznego. Jednak pokazał się niekonsekwentny obraz w jego realizacji.

Na razie brak wspólnego wzoru zaakceptowanego przez wszystkich uczestników. Również brak struktury realizacji kroków i harmonogramu wspólnego rozwoju jeziora. Brak ten doprowadza między innymi do kłopotów w oszacowaniu niezbędnej struktury ofert oraz potrzeb rozwoju jeziora. Również przeszkody w rozwoju jeziora nie dają się pojąć obiektywnie.

Niniejsze małe studium w swoim sednie składa się z ankiety o zachowaniu użytkowników jeziora i powinno wspierać uczestników. Właśnie w ten sposób w przyszłości można dobrać koncepcje i projekty do istniejących potrzeb.

Przy czym te doświadczenia przekaże się polskim uczestnikom z pograniczy. Po zakończeniu wydobywania węgla brunatnego również kopalnia odkrywkowa Turów na dłuższą metę będzie przekształcona w krajobraz rekreacyjny. Na jej miejsce wstąpi również duże jezioro.

położenie jeziora „Berzdorfer See“ oraz kopalni odkrywkowej Turów
(szkic własny)

2. Metodyka i przebieg

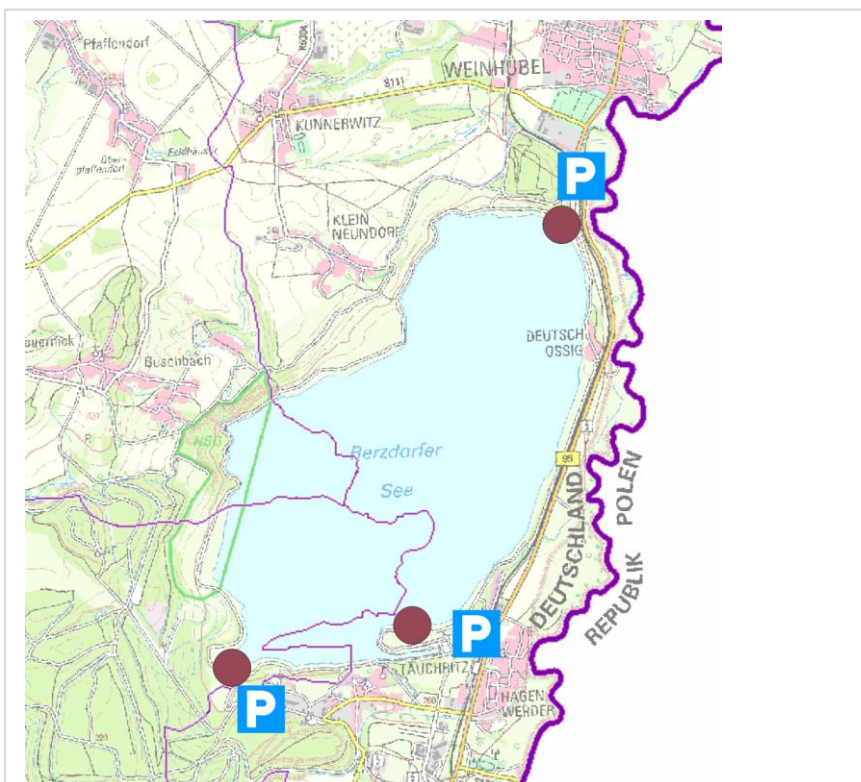
Celem opracowania niniejszego studium najpierw nastąpiła analiza istniejących koncepcji i projektów oraz wypracowanie ich zasadniczych kwestii. Szczególne znaczenie przywiązano do wiążących projektów jak na przykład planu zabudowy wokół jeziora (patrz tabela/załącznik). Ponadto na podstawie istniejących koncepcji i projektów zestawia się różnych uczestników w przestrzeni sąsiedzkiej. Wysoki stopień przygotowania do realizacji na jeziorze „Berzdorfer See” spowoduje, iż można zestawić uczestników znacznie szczegółowo.

Priorytetem małego studium jest ankieta o zachowaniu użytkowników jeziora. Ankieta została przeprowadzona w dwóch dniach na koniec tygodnia. Wybrano sobotę, dnia 28.06.2014 r., kiedy miało miejsce „dzień pełnych wrażeń nad jeziorem Berzdorfer See”, oraz niedzielę, 06.07.2014 r., gorący dzień do kąpieli.

Zostały wybrane miejsca, w których była do oczekiwania największa liczba odwiedzających, a mianowicie plaża północna/Deutsch Ossig, Hagenwerder/Tauchritz i Laguna Błękitna/Schönau-Berzdorf. Dodatkowo nastąpiło pobranie numerów rejestracyjnych samochodów zaparkowanych na trzech parkingach przy jeziorze.

Ankiety w czasie od godziny 10.00 do godziny 16.00 przeprowadziły 5 wielojęzycznych zespołów po 2 osoby, w tym 3 zespoły młodzieżowe (niemiecko-polskie), jeden zespół dorosłych (niemiecko-polski) i jeden zespół dorosłych (niemiecko-czeski).

Kwestionariusz z uwagi na wielojęzkowość, którą należy się spodziewać na pograniczu do Polski i Czech, sporządzono zarówno w języku niemieckim jak i polskim i czeskim. Pobrane numery rejestracyjne z uwagi na ochronę danych czyniono anonimowo.

rysunek 1: lokalizacja ankiety i pobranie numerów rejestracyjnych 7

3. Ogląd sytuacji

3.1 planowania i projekty przestrzenne oraz uczestnicy

Między bieżącymi a zamkniętymi kopalniami odkrywkowymi na różnych poziomach planowania przestrzennego istnieją zróżnicowane wytyczne. Wypracowanie zasadniczych kwestii wszystkich koncepcji i projektów odnośnie jeziora „Berzdorfer See” i kopalni odkrywkowej w Turowie było pierwszym zadaniem niniejszego studium.

Saksonia

Krajowy plan rozwoju (KPR) jako koncepcja całkowita planowania przestrzennego Republiki Saksonii zgodnie z zasadą 2.3.3.3 wyznacza co następuje: *„Krajobrazy następujące po górnictwie z uwagi na użytek turystyczny, z turystyką jednodniową włącznie, powinny być opracowane pod względem wymóg przestrzeni i połączone z graniczącymi regionami turystyki, o ile to jest możliwe.- Rozwój turystyki w krajobrazach następujących górnictwie powinien być uzgodniony regionalnie, a w przypadku rozprzestrzeniania się ponad granicami krajów również ponadregionalnie, oraz nastawiony na równowagę.”*

Plan regionalny zrealizuje i skonkretyzuje cele KPR-u. Odnośnie jeziora „Berzdorfer See” ustala zgodnie z zasadą G7.1, iż rozwój skoncentruje się na użytkowaniu do celów rekreacyjnych i turystycznych oraz spędzania wolnego czasu. Jest uważany jako przestrzeń o krajowym i regionalnym znaczeniu dla rekreacji zależnej od krajobrazu (przestrzeń z priorytetem rekreacji), więc należy zabezpieczyć i rozwijać wystarczającą dużą przestrzeń do rekreacji zależnej od krajobrazu oraz zachować potencjałe krajobrazu. Plan ramowy krajobrazu wspiera wymogi i zażąda opracowanie krajobrazu do rekreacji związanej z wodą.

Plan węgla brunatnego z roku 1998 w zasadzie zawierał plan ramowy rekultywacji oraz podał, jak po zamknięciu rozwijają się była kopalnia i okolice. Była kopalnia miała być zalana, miał powstawać bezpieczny krajobraz następujący po górnictwie do wielorakiego użytku typowego dla danego krajobrazu.

Główny nacisk użytku do rekreacji i organizowania wolnego czasu położono na wschodnim brzegu jeziora, podczas gdy brzeg zachodni był przeznaczony dla gospodarki przyrody. Do tego należą zarówno ekologiczne użytkowanie turystyczne jak i ochrona gospodarki przyrody.

Strukturalny plan ramowy jako nieformalny projekt ustala główny kierunek rozwoju jeziora „Berzdorfer See” oraz graniczących terenów. Aktualna kontynuacja planu z roku 2010 wzywa wszystkie trzy gminy graniczące z Görlitz, Schönau-Berzdorf i Markersdorf do stworzenia podstawowej infrastruktury turystycznej jako podstawy użytkowania turystycznego jeziora. W tym planie po raz pierwszy włącza się zachodni brzeg w rozwój turystyki, gdyż na terenach rozwojowych na wschodnim brzegu jeziora dominują przeszkody w rozwoju. W strukturalnym planie ramowym podziela się jezioro w różne sposoby użytkowania. Podczas gdy na północnym i wschodnim brzegu kładzie się nacisk na rekreację, południowy brzeg jest przeznaczony na turystykę. Również zachodni brzeg powinien być zaopatrzonej w instalacje służące turystyce, jednak głównie w ramie rekreacji związanej z naturą. Duży obszar pozostaje pod ścisłą ochroną przyrody.

Pogląd ten jest wspierany przez Wzór turystyczny jeziora „Berzdorfer See” z 2014 roku (studium Johanna-Friedricha Engela, firma CREATOP GmbH). Właśnie on wyodrębnia potencjał turystyczny na jeziorze i rozszerza informacje z strukturalnego planu ramowego w ten sposób, iż uważa za potrzebne silniejsze powiązania gmin graniczących, a zwłaszcza Görlitz, z jeziorem a tym samym poleca trwałą integrację z krajobrazem turystyki Górnych Łużyc. Jezioro powinno mieć całoroczne oferty dla turystów.

Realizacja tych poleceń odzwierciedla plan użytkowania powierzchni terenów (PUPT) miasta Görlitz (projekt wstępny z 2005 roku), na które terytorium przypada większość powierzchni jeziora. Plan wykazuje trzy specjalne powierzchnie pod budowę przy plaży północnej, w Deutsch-Ossig i w Hagenwerder, odnośnie której jednak jeszcze nie stworzono prawa budowlanego. Gmina Schönau-Berzdorf (wspólnota gmin) przerabia swój plan użytkowania powierzchni terenów włączając cele turystyki w planowanie przestrzennej.

Do tej pory odnośnie 12 terenów wynikających z planu zagospodarowania przestrzennego podjęto decyzję o ustaleniu planu budowy przede wszystkim do użytkowania turystycznego o łącznej powierzchni 246 ha. Z tego na same pole golfowe i powierzchnia rozwoju w Klein Neudorf wypada około 130 ha. Zakończone są jedynie prace nad planem zagospodarowania przestrzennego „ BS01 Pole golfowe na wniesienia „Neuberzdorfer Höhe”, który wszedł w życie z dniem 01.01.2014 r.

Polska

Na polskiej stronie istnieją w szczególności ponadregionalne plany jak Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2010-2020, Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r., Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego wraz z kontynuacją do 2020 roku. Program Ochrony środowiska Województwa Dolnośląskiego, Strategia Rozwoju Powiatu zgorzeleckiego na lata 2004-2014, Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Bogatynia i Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Bogatynia oraz dalsze planowania na różnych poziomach.

W strategiach nadrzędnych, planach zagospodarowania przestrzennego i programie ochrony środowiska szczególne znaczenie przywiązuje się do równowagi między rozwojem gospodarczym i społecznym a celami ochrony środowiska. Przy tym do ochrony zasób naturalnych i długotrwałego rozwoju przywiązuje się szczególne znaczenie.

W strategii rozważany jest również proces transformacji inicjowany przez zagrożenie spadku ludności oraz wzrostu stopnia bezrobocia wraz z zaprzestaniem wydobycia złóż węgla do roku 2045. Transgraniczne położenie obszaru krajobrazowego „w trójkącie” między Polską, Czechami i Niemcami oraz położenie do miasta Görlitz i miasta Zgorzelec uważa się jako szansę dla rozwoju regionu.

Odnośnie samego zagospodarowania przestrzennego po zaprzestaniu wydobycia węgla wymienia się rolnictwo i leśnictwo, stworzenie

rezerwatów przyrodniczych i przestroju w tereny gospodarcze i przemysłowe. Do uwzględnia jest również ochrona zasób energii.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego tereny zostały podzielone w strefy odnośnie funkcjonalnych i przestrzennych struktur. Gmina Bogatynia z swoim wysokim stopniu urbanizacji na przykład posiada dużą naturalną i kulturalną wartość, bogatą w zasoby surowce i żyzną glebę. Gmina Bogatynia nadaje się do rozwoju wielofunkcyjnego wiejskiego oraz do rozwoju przemysłowego z głównym naciskiem na górnictwo. Przy tym powinno się wykorzystać położenie przy granicy państwa.

W programie ochrony środowiska kładzie się główny nacisk na zredukowanie zanieczyszczenia środowiska, utworzenie systemu zarządzania odpadami, rekultywację dorzeczy rzek, rewitalizację nieżyźnych gleb, ożywienie wartościowych ekosystemów, optymalizację stref chronionych i zwiększenie obszarów zalesionych.

W Strategii Rozwoju Powiatu Zgorzeleckiego na lata 2004-2014 sformułowana jest wizja: „Dolny Śląsk - węzłem europejskim”. Nadrzędne cele to podwyższenie standardu życia oraz zwiększanie konkurencyjności regionu.

Również rekultywacja nieżyźnych gleb i ich użytkowanie gospodarcze są wymienione jako cel. Służy to rozwojowi gospodarczemu, rozumie się przede wszystkim jako dywersyfikacji struktury przedsiębiorczej odnośnie rozwoju przedsiębiorstwa, rynku pracy, turystyki i rekreacji oraz infrastruktury technicznej.

Strategia również zawiera konserwację i rekultywację ekosystemów, utworzenia systemu zarządzania odpadami i promocję odnawialnych źródeł energii.

Zgodnie z Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Bogatynia największą część terenu dominują obszary zalesione na Wzniesieniu Turowskim (hałda). Ze względu na właściwość geologiczną i wysypaną ziemię nie można tu postawić żadnych budynków jak np. hotele, domy wypoczynkowe, restauracje.

Południowo-zachodnią część dominuje kopalnia oraz elektrownia Turów. Jako przyszłą strefę rozwoju przeznacza się dwa duże obszary do wykorzystania odnawialnych źródeł energii (energia wiatru).

Bezpośrednio na północ od elektrowni polska grupa „CITRONEX Group” buduje nowoczesny kompleks szklarni do całorocznej uprawy pomidorów. Docelowo szklarnie mają stanąć na 100 hektarach, w których zatrudnienie znajdzie 1000 osób.¹

W Bogatyni planuje się utworzenie specjalnej strefy ekonomicznej.

W gminie Bogatynia do tej pory brak studium turystycznego. Aktualnie rozważa się forsować również rozwój turystyki. Przy tym powinno się skorzystać z dobrych doświadczeń z niemiecko-polskiego projektu EWT

---

¹ <http://www.pl.citronex.pl/blog/2014/06/30/gigantyczne-szklarnie-w-bogatyni-wszystko-idzie-wedlug-planow/>

(Ziel 3) „Przygoda Nysa”² Na podstawie tej koncepcji już projektowano liczne ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne. Również dziedzictwo kulturowe regionu wraz z swoją regionalną tradycją budowlaną powinno się znaleźć coraz więcej w centrum uwagi.

Kopalnia odkrywkowa ma być prowadzona do roku 2045. Po wydobyciu złóż węgla nastąpi zamknięcie zarówno kopalni jak i elektrowni. Potem będzie się dążyć do zalania kopalni i przekształcenia w krajobraz rekreacyjny. Należy wychodzić z założenia, iż zalanie potrwa przynajmniej do roku 2060.

Kopalnia odkrywkowa i elektrownia w Turowie są największymi pracodawcami w regionie, właśnie z tego powodu należy się liczyć z radykalnymi strukturalnymi zmianami w regionie. Już dziś można stworzyć struktury, które pozwalają obchodzić się z zmianami strukturalnymi. Do tego istnieją dążenia gminy Bogatynia wokół kopalni odkrywkowej w Turowie. Zwłaszcza chodzi o udostępnianie terenów prowadzących działalności gospodarczej oraz przygotowanie na turystykę. Już dziś istnieją możliwości użytkowania na Wzniesieniu Turowskim.

Celem wyczerpania tych możliwości poleca się skupienie na własne siły uwzględniając oryginalność polskiej kultury z własnymi cechami i różnorodności i wykorzystanie zarówno przygranicznego położenia między Polską, Czechami i Niemcami jak i krótkich dróg do dużych aglomeracji jak Wrocław, Praga i Drezno.

---

² www.abenteuerneisse.eu (w języku niemieckim)

Plany i koncepcje

nazwa projektu	właściwość organu	Szczebel planowania przestrzennego
Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2010-2020	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju <i>ul. Wspólna 00-926 Warszawa Tel.: 222717000</i>	szczebel narodowy
Krajowy Plan Rozwoju Republiki Saksonii (Landesentwicklungsplan Sachsen)	Saskie Ministerstwo Stanu ds. Wewnętrznych (Sächsisches Staatsministerium des Innern)	szczebel krajowej
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego na lata 2012-2020	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	szczebel województwa
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego do roku 2020	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	szczebel województwa
Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego)	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	szczebel województwa
Plan węgla brunatnego/plan ramowy rekultywacji „Kopalnia Odkrywkowa Berzdorf” z 1998 roku (Braunkohleplan/Sanierungsrahmenplan für Tagebau Berzdorf 1998)	Regionalny związek podmiotów odpowiedzialnych za planowanie „Górno łżyce - Dolny Śląsk” (RPV Oberlausitz-Niederschlesien)	szczebel regionalny
Plan Regionalny „Górne łżyce - Dolny Śląsk”, pierwsza kontynuacja 2010 i dalsza kontynuacja 2010 odn. obszaru priorytetowego „rekreacja”, (Regionalplan Oberlausitz-Niederschlesien, Erste Gesamtfortschreibung 2010 und Fortschreibung bzgl. Vorranggebiet Erholung E 12 2010)	Regionalny związek podmiotów odpowiedzialnych za planowanie „Górno łżyce - Dolny Śląsk” (RPV Oberlausitz-Niederschlesien)	szczebel regionalny
Ramowy plan przestrzenny krajobrazu 2007 (Landschaftsrahmenplan 2007)	Regionalny związek podmiotów odpowiedzialnych za planowanie „Górno łżyce - Dolny Śląsk” (RPV Oberlausitz-Niederschlesien)	szczebel regionalny
Strukturalny plan ramowy, kontynuacja 2010 (Struktureller Rahmenplan Fortschreibung 2010)	Związek podmiotów odpowiedzialnych za planowanie „Berzdorfer See” (Planungsverband Berzdorfer See)	szczebel komunalny
Strukturalny plan ramowy, kontynuacja 2004 (Struktureller Rahmenplan Fortschreibung 2004)	Związek podmiotów odpowiedzialnych za planowanie „Berzdorfer See” (Planungsverband Berzdorfer See)	szczebel komunalny

Strukturalny plan ramowy, kontynuacja 1998 (Struktureller Rahmenplan Fortschreibung 1998)	Związek podmiotów odpowiedzialnych za planowanie „Berzdorfer See” (Planungsverband Berzdorfer See)	szczebel komunalny
Wzór turystyczny jeziora „Berzdorfer See” (Touristisches Leitbild zum Berzdorfer See) 2014	CREATOP GmbH Johann-Friedrich Engel	szczebel komunalny
Zintegrowana Koncepcja Rozwoju Miasta Görlitz, kontynuacja 2011 (INSEK Görlitz; Fortschreibung 2011)	Miasto Görlitz, , Urząd Budowlany Planowania Miasta (Stadt Görlitz Stadtplanungs- und Bauordnungsamt)	szczebel komunalny
Ogólna koncepcja sieci komunikacyjnej Miasta Görlitz 2011 (Gesamtverkehrskonzept Görlitz 2011)	Miasto Görlitz	szczebel komunalny
Studium dźwiękowo-techniczne (Schalltechnische Studie für Motorsport auf dem See) 2008	Związek podmiotów odpowiedzialnych za planowanie „Berzdorfer See” (Planungsverband Berzdorfer See)	szczebel komunalny
Opinia Stowarzyszenia Przyrodników na Górnych Łużycach 2013 (Positionspapier Naturforschende Gesellschaft der Oberlausitz e.V. 2013)	Stowarzyszenie Przyrodników na Górnych Łużycach (Naturforschende Gesellschaft der Oberlausitz e.V.)	szczebel komunalny
Strategia Rozwoju Powiatu Zgorzeleckiego na lata 2004-2014	<i>Urząd Gminy i Miasta Zgorzelec ul. Bohaterów II AWP</i>	szczebel komunalny
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Bogatynia	<i>Urząd Gminy i Miasta Bogatynia ul. Daszyńskiego 1</i>	szczebel komunalny
Program ochrony środowiska dla gminy Bogatynia	<i>Urząd Gminy i Miasta Bogatynia ul. Daszyńskiego 1</i>	szczebel komunalny
Plan budowlany BS 01 - pole golfowe na wzniesieniu Neuberzdorf (B-Plan BS 01 Golfplatz Neuberzdorfer Höhe)	Urząd Gminy Schönau-Berzdorf (Gemeindeverwaltung Schönau-Berzdorf a. d. Eigen)	szczebel komunalny
Plan budowlany BS 02 - osiedle wypoczynkowe w Tauchritz (B-Plan BS 02 Ferienhaussiedlung Tauchritz)	Miasto Görlitz	szczebel komunalny
Plan budowlany BS 03 - były budowle i urządzenia naziemne kopalni odkrywkowej Berzdorf (B-Plan BS 03 – ehemalige Tagesanlagen Tagebau Berzdorf)	Urząd Gminy Markersdorf (Gemeindeverwaltung Markersdorf)	szczebel komunalny
Plan budowlany BS 04 - centrum sportu wodnego „Berzdorfer See” (B-Plan BS 04 Wassersportzentrum Berzdorfer See)	Duże miasto powiatowe Görlitz (Große Kreisstadt Görlitz) i KommWohnen GmbH	szczebel komunalny
Plan budowlany BS 05 - pole kampingowe “Berzdorfer See” (B-Plan BS 05 Campingplatz Berzdorfer See)	Urząd Gminy Schönau-Berzdorf (Gemeindeverwaltung Schönau-Berzdorf a. d. E.)	szczebel komunalny

Plan budowlany BS 06 - odbudowa miejscowości Deutsch Ossig (B-Plan BS06 Deutsch Ossia)	Große Kreisstadt Görlitz	szczebel komunalny
Koncepcja rozwoju wzniesienia Neuberzdorf (Entwicklungskonzept Neuberzdorfer Höhe)	Urząd Gminy Schönau-Berzdorf (Gemeindeverwaltung Schönau-Berzdorf a. d. Eigen)	szczebel komunalny
Plan budowlany BS 08 - obszar rozwoju Klein Neudorf (B-Plan BS 08 Entwicklungsfläche Klein Neudorf)	Urząd Gminy Schönau-Berzdorf (Gemeindeverwaltung Schönau-Berzdorf a. d. Eigen)	szczebel komunalny
Plan budowlany BS 09 - Laguna Błękitna (B-Plan BS 09 Blaue Lagune)	Urząd Gminy Schönau-Berzdorf (Gemeindeverwaltung Schönau-Berzdorf a. d. Eigen)	szczebel komunalny
Plan budowlany BS 10 - osiedle leśne (B-Plan BS 10 Waldsiedlung)	Duże miasto powiatowe Görlitz (Große Kreisstadt Görlitz)	szczebel komunalny
Plan budowlany B 11 - projekt wstępny - oaza zdrowia „Wyspa Zmysłów“ (B-Plan BS 11-VE-Plan Gesundheitsoase „Insel der Sinne“)	Duże miasto powiatowe Görlitz (Große Kreisstadt Görlitz)	szczebel komunalny
Plan budowlany - przystanek w Deutsch-Ossig (B-Plan Haltepunkt Deutsch-Ossig)	Związek Komunikacji Publicznej ZVON	szczebel komunalny

Planowania z zakresu prawa górniczego i planowania specjalistyczne z powodu zachowania przejrzystości nie wymieniono.

Istniejące koncepcji i projekty oprócz treści i cele projektów również informują o osobach i instytucjach mających udział w rozwoju jeziora „Berzdorfer See” Osoby lub instytucje mające udział w rozwoju jeziora, dzielą się poszczególne szczeble planowania przestrzennego tak jak projekty i koncepcje.

Wymienione są osobno w załączniku wraz z podawaniem referenta w sprawie, zamiarami i oczekiwaniami. Ze względu na ochronę danych załącznik nie będzie opublikowany.

Drugą częścią niniejszego małego studium jest ankieta użytkowników przeprowadzona nad jeziorem, pobrania i analizy numerów rejestracyjnych zaparkowanych na danych parkingach samochodów. To przedstawia obraz nie tylko co do ilości samochodów na danym miejscu ale i co do pochodzenia użytkowników.

3.2 ankieta i pobieranie numerów rejestracyjnych samochodów zaparkowanych przy jeziorze „Berzdorfer See”

Udało się ankietować 645 osób. Ankietowane osoby często były w grupie osób (pary, rodziny, przyjaciele), więc studia przedstawia opinia dużo więcej osób. Z ankietowanych to 254 kobiety i 316 mężczyzn. Odnośnie 75 osób brak informacji o płci. Ankietowani należą do różnych grup wiekowych³ i narodów.

Ankietowani byli prawie wyłącznie Niemcami, Polakami i Czechami. „Dzień pełen wrażeń nad jeziorem „Berzdorfer See” wymaga zróżnicowanego wglądu do wyników, zwłaszcza pod względem pochodzenia. Okazało się, iż w „Dniu pełnego wrażeń” w większości zainteresowanych byli Niemcami. Oprócz tego należy wychodzić z założenia, iż pogoda ma wpływ na ilość odwiedzających z pojedynczych krajów. W drugim dniu ankiety nad jeziorem była znaczna większa ilość młodych ludzi z Polski i z Czech. W tym dniu niebo było bezchmurne, temperatura wynosiła 30 stopni Celsjusza, co było optymalnym warunkiem na kąpiel i inne, przede wszystkim sportowe, czynności. W pierwszym dniu zaś pogoda była taka sobie, temperatura wynosiła około 25 stopni Celsjusza.

W końcu obydwu dni ankiety w sumie przedstawia szeroki zarys ankietowanych odnośnie narodowości, grup wiekowych i płci. Właśnie dlatego można wychodzić z założenia, iż wszystkie interesy i wszelkie użytkowanie zostały pojęte i wykazane. Ogólnie rzecz biorąc niniejsze studium może przedstawić jedynie fragment odwiedzających i ich opinie. Ankieta nie może być uznana za reprezentatywną.

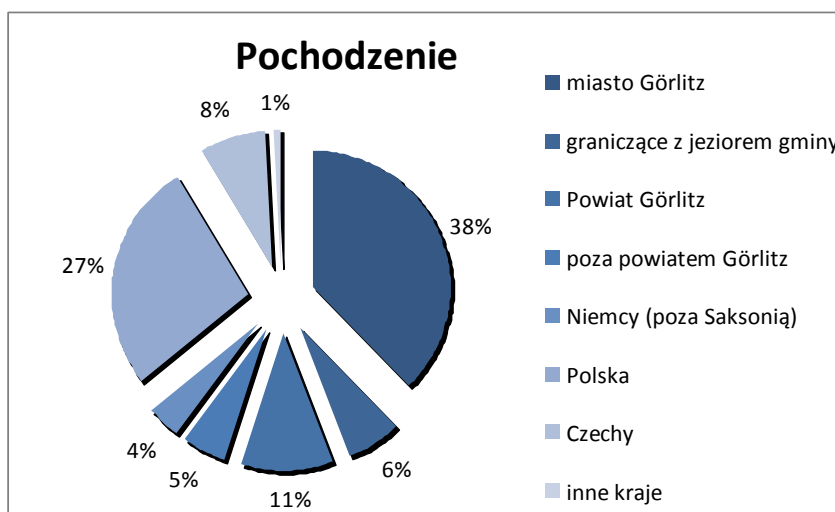
---

³ Wybrano podział Krajowego Urzędu Statystycznego

3.3.1 Analiza i ocena ankietowanych pytania

Pytanie 1: pochodzenie ankietowanych

Pochodzenie ankietowanych ustalono na podstawie kodów pocztowych. Do analizy stworzono grupy, jak przedstawia diagram.

Wyniki:

- więcej niż 1/3 ankietowanych pochodzi z Görlitz,
- prawie 1/3 odwiedzających pochodzi z Polski, z tego 59% z Zgorzelca, 19% z promienia do 50 km wokół jeziora, na przykład z Lubania, Bogatyni i Gryfowa Śląskiego i inn.,
- 8% pochodzi z promienia od 50 do 200 km, na przykład z Bolesławca i Jeleniej Góry, Dalsze 6% są z Wrocławia i z dalej położonych kresów wokół Warszawy, Krakowa i z wschodniej części województwa dolnośląskiego i z Gdańska.
- odwiedzający z Czech co do liczebności zajmują czwarte miejsce z udziałem 8%. Z tego 60% pochodzi z okolic Liberca i Jabłonia nad Nysą, 28% z mniejszych miejscowości z regionu wokół Frydlanta, Tanvalda i Rumburka, 12% pochodzi z Pragi i okolicy
- Względnie mała liczby odwiedzających z gmin graniczących z jeziorem wynika z małej liczby mieszkańców
- prawie co dziesiąty odwiedzający pochodzi z Niemiec, poza granicami powiatu Görlitz
- pojedynczo odwiedzający jeziora pochodzą z Europy (Hiszpania, Wielka Brytania) i zza oceanu (Argentyna, Meksyk, Kuba, Republika Dominikańska).

Tezy:

Wysoka liczba odwiedzających z Görlitz wynika z „Dnia pełen wrażeń”, który odbył się w dniu 28.06.2014 r., udział niemieckich odwiedzających wynosił 83%. W drugim dniu ankiety, a więc w dniu 06.07.2014 r., udział polskich odwiedzających wynosił już 54% , udział czeskich odwiedzających 12%. W tym dniu była typowa pogoda do kąpienia się, temperatura wynosiła 30 stopni Celsjusza. Blisko 80% polskich użytkowników jeziora mieszka w promieniu 50 km wokół jeziora. Jezioro jednak przyciąga z Polski w promieniu do około 20 km o czym świadczą 14% udziału użytkowników. Oprócz tego o jeziorze dowiedzieli się odwiedzających i dalszych kresów Polski.

Czesi jednak głównie pochodzą z odległości 50-60 km. Pozostali pochodzą wyłącznie z Pragi i bliższej okolicy.

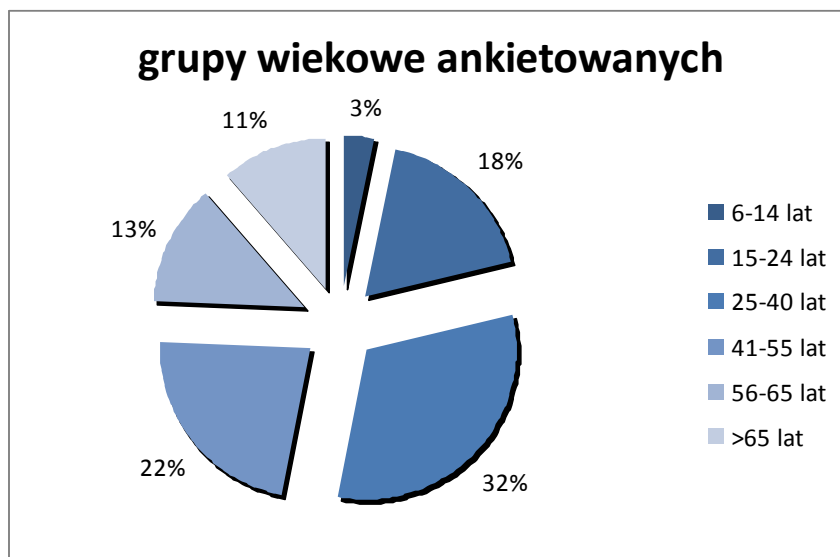
Odwiedzający z Hiszpanii i Wielkiej Brytanii byli turystami, którzy odkryli jezioro na GoogleMaps lub na polecenie przyjaciół. Odwiedzający z Argentyny jest graczem siatkówki plażowej mieszkającym w Berlinie, Meksykanka pracuje w Görlitz.

Polecenie:

Celem wystarczającego uwzględnienia grup użytkowników wszelkie informacje i oferty powinny być sporządzone w wielu językach. Przy tym pomocne jest używanie piktogramów.

Pytanie 2: Do jakiej grupy wiekowej Pan/Pani należy?

Grupy wiekowe bazują na podziale Krajowego Urzędu Statystycznego i wykazują w jakim stopniu skorzystają z jeziora dzieci, młodzież, młodzi dorośli, dorośli i seniorzy.

Wyniki:

- z jeziora skorzystają wszystkie grupy wiekowe z podobnym udziałem
- mała liczba dzieci i „młodzieży” od 6 do 14 lat wynika z ankietowania ich rodziców
- duży udział mają odwiedzający, którzy docierają do jeziora samochodem lub samodzielnie rowerem

Tezy:

Mała liczba dzieci i młodzieży poniżej lat 14 tłumaczy się niewystarczającą osiągalnością jeziora środkami komunikacji publicznej podmiejskiej oraz niewystarczającymi ofertami dla tej grupy wiekowej. Teza została zatwierdzona o tyle, że stosunkowo często niewystarczająca ilość placów zabaw była poddana krytyce (5. miejsce, 32 odpowiedzi na pytanie 6)

Polecenia:

Małą liczbę dzieci i młodzieży do lat 14 oraz krytyka co do brakujących placów zabaw można poprawić przez oferty zabawy i rekreacji skierowanych do tej grupy wiekowej,

Również lepsze połączenie jeziora z siecią komunikacji publicznej, a zwłaszcza z liniami kolejowymi i autobusowymi powiększyłaby atrakcyjność jeziora do tej grupy wiekowej.

Polscy odwiedzający należeli przede wszystkim do najmłodszej grupy wiekowej (pomiędzy 6 a 25 lat), z niemieckich odwiedzających przyjechało nad jezioro głównie starsi (55 do >65 lat).

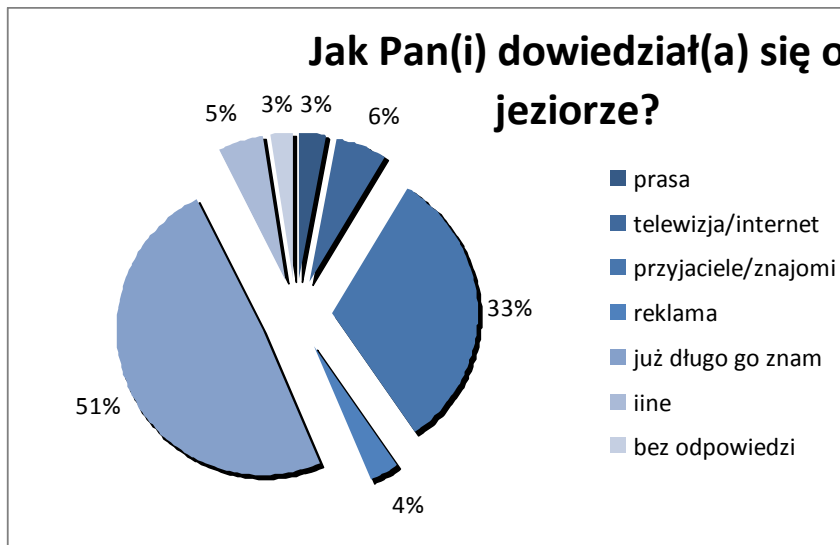
Z 173 osób z grupy wiekowej 6 - 25 lat 32% byli Polakami, 8% Czechami i 19% Niemcami. Zgodnie z tym procentowo Polacy mieli najwyższy udział wśród dzieci i młodych dorosłych.

Z 158 osób z grupy wiekowej powyżej 55 lat 31% byli Niemcami, 15% Polakami 10% Czechami. Tym samym potwierdzi się tezę, iż Niemcy procentowo mają najwyższy udział wśród starszych ankietowanych.

(Uwaga: Obliczenie nastąpiło na podstawie narodowości)

Pytanie 3: Jak Pan(i) dowiedział(a) się o jeziorze?

Analiza tego pytania pozwala dojść do wstępnej oceny, w jakim kierunku powinien pójść marketing.

Wyniki:

- Ponad połowa ankietowanych zna jezioro jeszcze z czasów, kiedy pracowała jeszcze kopalnia, a młodszy ankietowani „dorastali” razem z jeziorem
- prawie połowa polskich ankietowanych dowiedziała się o jeziorze od znajomych lub krewnych,
- mniej niż 10% ankietowanych dowiedzieli się o jeziorze w czasopiśmie
- odwiedzający z zagranicy -oprócz z Polski i z Czech- dowiedzieli się o jeziorze z prasy i z internetu

Tezy:

- wysoki stopień znajomości jeziora wynika z dużej liczby odwiedzających z miasta Görlitz i bliskiej okolicy. Również odwiedzający z Polski oceniają atmosferę nad jeziorem i opowiadają o tym przyjaciołom i znajomym.
- Mały stopień znajomości z prasy, telewizji i Internetu w stosunku do dużej liczby odwiedzających pozwala na przypuszczenie wysokiego potencjału w rozwoju, jeśli konsekwentnie skorzysta się z tych mediów.

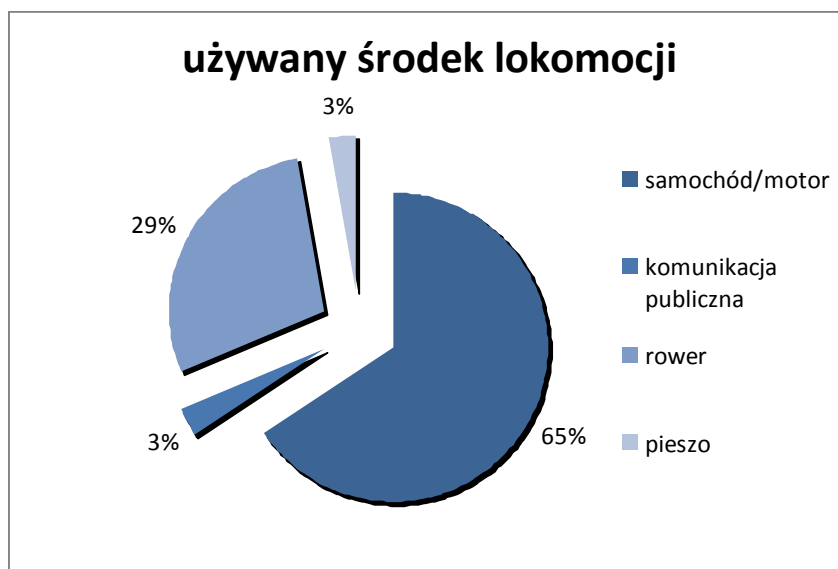
Polecenia:

Jeśli marketing następuje w coraz większym stopniu przez środki masowego przekazu, oferty nad jeziorem i ich jakość muszą nadążyć z wzmocnionym marketingiem, gdyż w ciepłych dniach już odnotowuje się dużą liczbę odwiedzających.

Zasadniczo poleca się umiejscowić informacje o jeziorze na centralnych miejscach nad jeziorem oraz w gminach graniczących z nim.

Pytanie 4: Jak Pan(i) przyjechał(a)?

Pytanie to powinno udzielić informację o obciążeniu i zapotrzebowaniu odnośnie infrastruktury ruchu.

Wyniki:

- niezależnie od konkretnego dnia ankietowania w znacznej mierze przeważał zmotoryzowany ruch indywidualny (ZRI) samochodami lub motorami (prawie 2/3 używanych środków lokomocji)
- prawie 1/3 odwiedzających przyjechało nad jezioro rowerem
- 44% odwiedzających z Görlitz przyjechało nad jezioro samochodem
- alternatywnie używane środki lokomocji, jak środki komunikacji publicznej lub dojście pieszo na razie nie wchodzi w rachubę
- podczas ankietowania odwiedzający wskazywali na niewystarczające połączenia jeziora z siecią komunikacji miejskiej

Tezy:

Niezależnie od narodowości lub grupy wiekowej wszyscy odwiedzający, którzy przyjadą rowerem, docierają do niego w tej samej relacji. Używanie tego środka lokomocji kieruje się jedynie odległością bądź osiągalnością jeziora od miejsca zamieszkania.

Podtrzymuje się tezę, iż obecna infrastruktura ruchu utrudnia dojazd rowerem. Unika się dojazdu do jeziora środkami komunikacji publicznej lub pieszo.

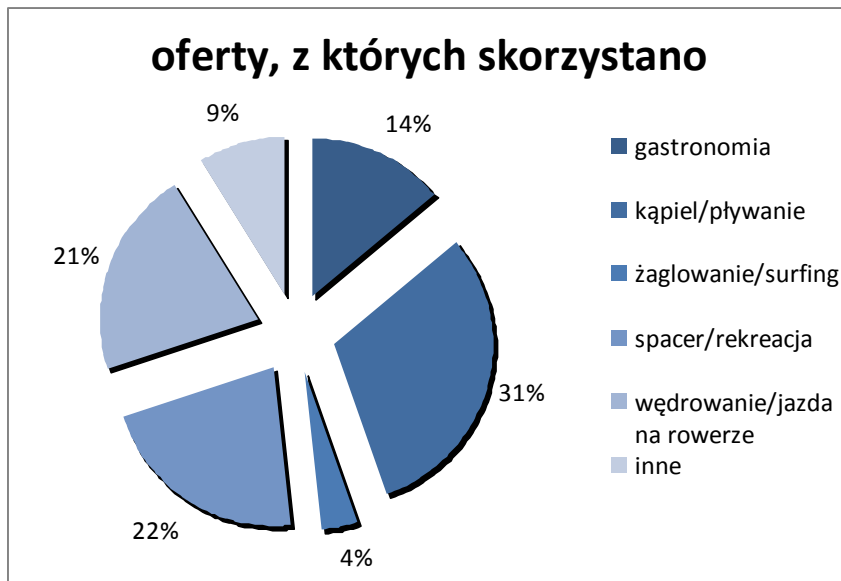
Polecenia:

Dominacja ZRI jest sprzeczna z podanym stosunkowo często oczekiwaniem, iż jezioro powinno być zachowane jak najbardziej dziewiczo. Sieć komunikacji publicznej (koleje, autobusy) powinna być rozbudowana w większym stopniu celem zmniejszenia ZRI.

Należałoby rozbudować wzgl. polepszać ścieżki rowerowe z centrum miasta do jeziora.

Pytanie 5: Z jakich ofert Pan(i) skorzysta?

Pytanie to pozwala na wstępną ocenę, jakie rozrywki przyciągną ludzi nad jeziorem

Wyniki:

- głównie uprawia się sport wodny (kąpiel, pływanie, żaglowanie, surfing) oraz rekreację związaną z naturą (wędrowanie, jazda na rowerze, spacer)
- ankietowanie nastąpiło w dwóch dniach (28.06. - pogoda nie nadająca się do kąpieli, 06.07. - typowa pogoda na kąpiel) co podkreśla słuszność udzielanych odpowiedzi
- Jako „inne rozrywki” przeważnie wymieniono koszykówkę i jazdę na rolkach
- Surfing przeważnie podali czescy ankietowani

Tezy:

Przede wszystkim polscy odwiedzający (65%), którzy należą do grupy wiekowej do 40 lat (75%), nad jeziorem uprawiają sport wodny. Oferta ta daje się wykorzystać przeważnie w cieplej porze roku. Spacerem, wędrowką, rekreacją i jazdą na rowerze przeważnie zajmują się niemieccy odwiedzający (78%). Oni zaś należą do grupy wiekowej powyżej 41 lat (72%).

Stosunkowo mało ludzi skorzysta z gastronomii spowodowane jest to z pewnością przez brak różnorodności i niskiej jakości ofert.

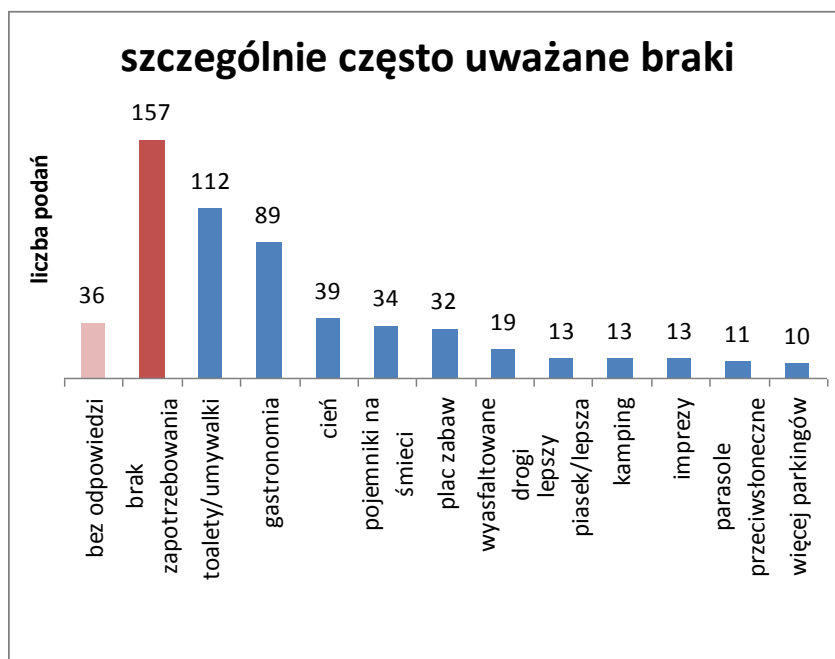
Połączenie ofert turystycznych nad jeziorem z ofertami turystycznymi w mieście Görlitz może prowadzić do dłuższego czasu trwania pobytu odwiedzających.

Polecenia:

Różnorodna i wysokiej jakości gastronomia w związku z położeniem krajobrazowym daje potencjał do stworzenia całorocznych ofert.

Pytanie 6: Czego brakuje nad jeziorem?

Pytanie to pozwala na wstępną ocenę, co ludzie przede wszystkim na razie pragną nad jeziorem

Wyniki:

- ¼ ankietowanych potwierdziła, iż z obecną sytuacją nad jeziorem są zadowoleni i nie odczuwają żadnego braku jakichkolwiek ofert
- co szósty odwiedzający odczuwa brak urządzeń sanitarnych
- odnośnie struktury ofert nad jeziorem „Berzdorfer See” ludzie mają podstawowe potrzeby (urządzenia sanitarne, gastronomia, cień, pojemniki na śmieci)
- brak miejsc do parkingu odczuwa jedynie 1,5% odwiedzających
- odnośnie konkretnego miejsca tych niedoborów wymieniono prawie wyłącznie plażę północną.
- krytyka o braku gastronomi obejmowała cały spektrum od kiosków przez stałe restauracje aż do całorocznych ofert gastronomicznych

Tezy:

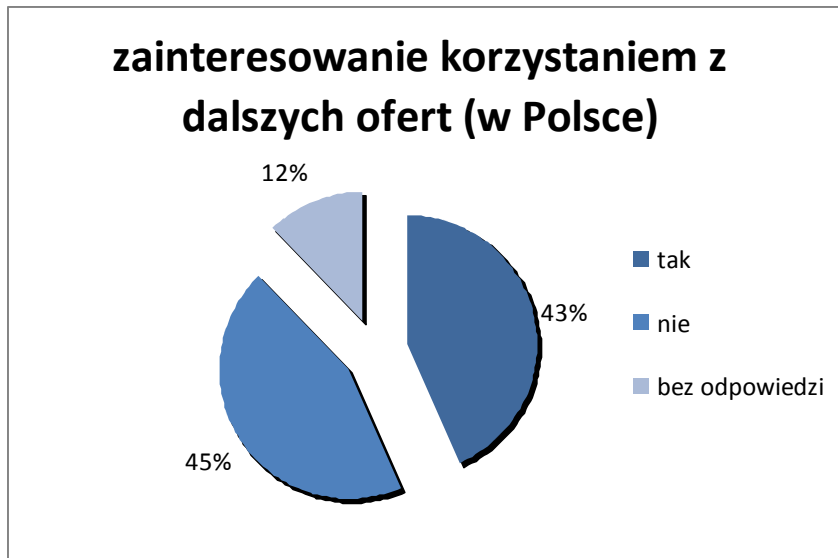
Fakt, iż najwięcej odwiedzających nad jeziorem nie odczuwa żadnego braku idzie z parą z życzeniem na pozostanie dziewiczego wyglądu jeziora również w przyszłości.

Polecenia:

Wymienione niedobory powinny być usuwane krok za krokiem w jak najbliższym czasie w kolejności ich wymienienia celem pokazania rozwoju nad jeziorem. Najpierw należy zaspokoić podstawowe potrzeby. Następnie pomału można podchodzić do realizacji ofert wyższej jakości.

Pytanie 7: Czy Pan(i) jest zainteresowany(-a) skorzystać z dalszych ofert w okolicy, a zwłaszcza w Polsce? Jeśli tak, to jakie?

To pytanie informuje, jak ludzie by przyjęli rozwijanie ponadgranicznej turystyki.

Wyniki:

- opinia ankietowanych jest bardzo różnicowana
- z ankietowanych, którzy odpowiadali pozytywnie, około ¼ (28%) preferuje związaną z naturą, turystykę ekologiczną (gastrologia, jazda na rowerze, wędrowanie)
- odpowiedź „nie” często była wyrażona z komentarzami: „kontakt już istnieje” bądź „nie ma potrzeby”
- odpowiedź „tak” często wyrażono bez żadnego pomysłu, z jakich ofert można skorzystać

Tezy:

Nie potwierdziła się teza, iż jedynie odwiedzający, którzy po raz pierwszy przebywali nad jeziorem, odpowiadali „brak zdania”. Właśnie w ten sposób odpowiadali ci, którzy co najmniej raz w miesiącu przebywają nad jeziorem.

Polecenia:

Utworzenie i rozbudowa ponadgranicznej turystyki ekologicznej w związku z ofertami rekreacyjnymi. Wzmocnienie ofert wielojęzycznych w Niemczech i w Polsce. Oferty gastronomiczne powiększą zainteresowanie w zwiedzaniu Polski.

Ważna jest świadomość, iż ten rozwój potrzebuje czasu.

Na to pytanie odpowiedź „tak” udzielili:

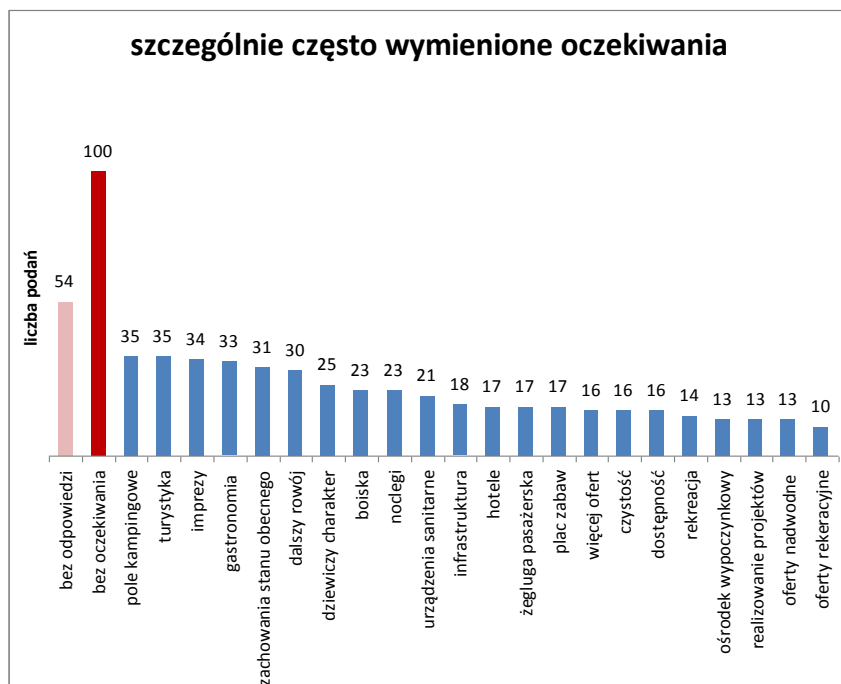
- Niemcy 41%
- Polacy 54%
- Czesi 16%

Mała odsetka pozytywnych odpowiedzi czeskich odwiedzających ewentualnie można tłumaczyć długim dojazdem.

Po analizie pochodzenia (pytanie 1) można wnioskować, iż tym więcej ludzie się interesują ofertami w Polsce, im bliżej mieszkają przy jeziorze.

Pytanie 8: Jakie są Pana(-i) oczekiwania związane z dalszym rozwojem jeziora?

Chociaż pytanie zajął się częściowo z pytaniem 6 (Czego brakuje nad jeziorem?), dało ono ankieterowanym możliwość wyrażenia perspektywicznych pomysłów

Wyniki:

- ¼ ankieterowanych albo nie podała żadnej odpowiedzi bądź nie ma żadnych oczekiwań w dalszym rozwoju jeziora
- oczekiwania generalnie można nazwać jak następuje:
  - rozbudowa różnych możliwości noclegu (kamping, hotele, ośrodki wczasowe)
  - zachowanie dziewiczego charakteru jeziora i dostępności do niego
  - rozbudowa ofert sportowych i rekreacyjnych (wypożyczalnia łodzi i rowerów, szkoła żaglowania i surfingu i inn.)
  - wzmocnienia gastronomii
- wielokrotnie wymieniono Lagunę Błękitną jako wzór do dalszego rozwoju jeziora

Tezy:

Odwiedzający postrzegają jezioro „Berzdorfer See” jako teren rekreacyjny i turystyki ekologicznej.

Istnieją zastrzeżenia co do budowy dużych hoteli i ośrodków wczasowych. Zastrzeżenia znajdują swoje uzasadnienie w obawie o ewentualnie ograniczoną dostępność do jeziora.

Polecenia:

Konsekwentne wprowadzenie na rynku tematyki „Przyroda i krajobraz”. Dziewiczy wygląd jeziora powinno być zachowane przy rozbudowie struktury ofert.

Jako rozwiązanie tymczasowe można zacząć stworzyć możliwości noclegu na niskim poziomie. Krok za krokiem należy budować możliwości noclegów na wyższym poziomie.

Jezioro „Berzdorfer See” powinno być dostępne dla każdego.

Pytanie 9: Jak często przebywa Pan(i) nad jeziorem (w ciepłej porze roku)?

Znając częstotliwość przebywania odwiedzających jeziora można wyciągać wstępne wnioski, czy odwiedzający przyjadą chętnie oraz jakie są wymogi na strukturę ofert i infrastruktury ruchu.

Wyniki:

- ponad 1/3 odwiedzających przybywa co najmniej raz w tygodniu nad jeziorem
- prawie ¼ ankietowanych przybywa co najmniej raz w miesiącu nad jeziorem
- co szósty przyjechał po raz pierwszy, ci życzą sobie lepszą infrastrukturę (cień, urządzenia sanitarne, gastronomia, place zabaw i bezpłatny wzgl. tani parking)

Tezy:

Najwięcej odwiedzających chętnie powraca nad jezioro.

Na odwiedzających jeziora po raz pierwszy jezioro powinno sprawić dobre wrażenie, gdyż jezioro staje się znane na 33% na podstawie informacji od przyjaciół i znajomych (zob. pytanie 3)

- odwiedzający, którzy często i regularnie przebywają nad jeziorem cenią go każdej porze roku.

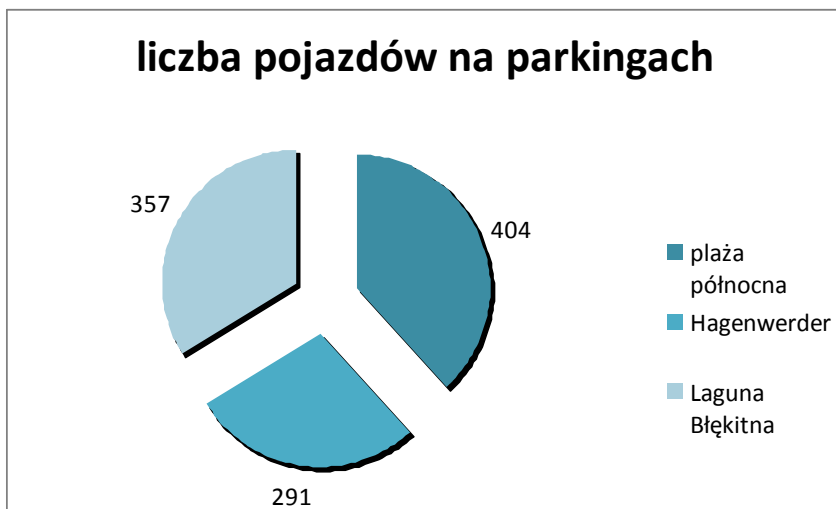
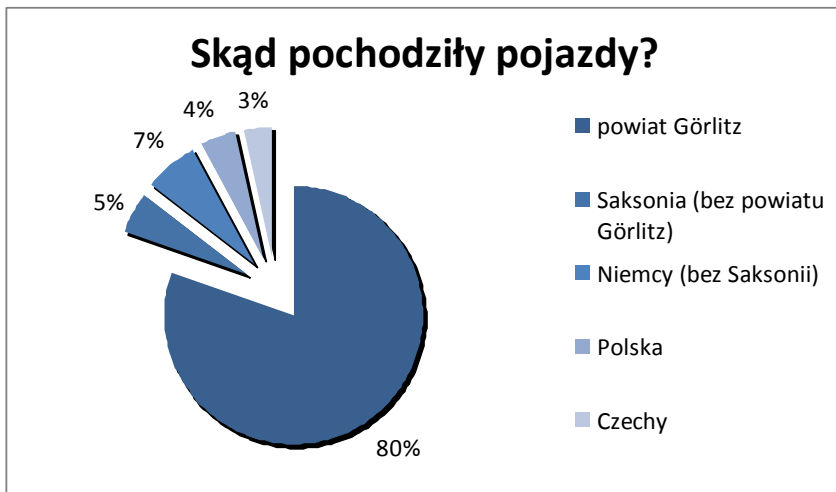
Polecenia:

Struktura ofert powinna się kierować faktem, iż najczęściej odwiedzających przyjadą często, to znaczy co najmniej raz w miesiącu, przez to zidentyfikują się z nim na wysokim stopniu.

Pod względem ofert turystycznych dziewiczy charakter jeziora ważną rolę.

Pobranie numerów rejestracyjnych samochodów nastąpiło wyłącznie w dniu 28.06.2014 r. Przedstawia nie tylko skąd pochodzą pojazdy, ale i również, jaki parking nad jeziorem był najbardziej licznie uczęszczany.

3.3.2 Analiza pobranych numerów rejestracyjnych samochodów

Wyniki:

- łącznie pobrano 1.052 numerów rejestracyjnych
- wysoki udział niemieckich numerów rejestracyjnych można tłumaczyć z „Dniem pełnych wrażeń nad jeziorem, „Berzdorfer See”, który miał miejsce w dniu 28.06.2014 r.
- mały udział polskich numerów rejestracyjnych można tłumaczyć średnią pogodą nie nadająca się na kąpiel.
- Niezależnie od pory dnia najbardziej uczęszczany był parking przy plaży północnej, a następnie Laguna Błękitna i Hagenwerder
- Pobranie numerów rejestracyjnych w porównaniu z pytaniem 1 (pochodzenie odwiedzających) wykazało znaczny większy udział niemieckich samochodów pochodzących z poza Saksonii

- Niemców odwiedzających pochodzących z poza Saksonii przyjechało aż z Hamburgu, Dortmundu, Stuttgartu i z regionów położonych na południu od Monachium.
- Polaków odwiedzających przyjechało 57% z powiatu zgorzeleckiego i 9% z powiatu wąbrzeskiego, z powiatu oleśnickiego i powiatu wolsztyńskiego oraz z miasta Częstochowa
- Z Czechów odwiedzających przyjechało 67 % z kraju libereckiego i 16% z Pragi i okolicy.

4. Podsumowanie

Region sąsiedzki „Berzdorfer See/Kopalnia odkrywkowa Turów” posiada wysoki potencjał używania krajobrazu powstałego po górnictwie. Mimo rosnącej atrakcyjności potencjał ten nie jest wykorzystany w całości.

W ramie projektu „ Razem dla pogranicza - Dolny Śląsk - Saksonia” proponowano rozwój perspektyw dla przyszłości w regionie przygranicznym oraz komunikowanie ich w kampanii mieszkańcom, urzędów administracyjnym, przedsiębiorstwom i innym. Niniejsze małe studium ku temu podaje podstawy fachowe.

Najpierw sprawdzono istniejące zasadnicze projekty i koncepcje oraz istotne instytucje i osoby mające udział w rozwoju pogranicza.

Projekty i koncepcje odnośnie jeziora „Berzdorfer See” ukazały się heterogenicznie w realizacji. Podczas gdy nadrzędne dyrektywy w dużej mierze istnieją prawie w całości, w planowaniu ich realizacji są pewne braki.

Na polskiej stronie istnieje jasna i logiczna strategia rozwoju oraz plan zagospodarowania przestrzennego.

Aby móc ocenić zachowanie użytkowników jeziora w dniach 28.06.2014 r. i 06.07.2014 r. przeprowadzono ankietę 645 osób. Oprócz tego w dniu 28.06.2014 r. nastąpiło pobranie 1.052 numerów rejestracyjnych.

W wyniku ankiety odwiedzający jezioro życzą sobie teren rekreacyjny z odpowiednią infrastrukturą przy zachowaniu dziewiczego wyglądu jeziora. Dostępność do wody ma duże znaczenie.

Plany zagospodarowania, które obecnie są opracowane i cele planowania w dużej mierze pokryją się z zapotrzebowaniem i oczekiwaniem odwiedzających. Tak na przykład projektowanie ośrodka wczasowego z ofertami na spędzanie wolnego czasu przy Lagunie Błękitnej oraz projektowanie hotelu z gastronomią (tzw. „wyspa zmysłów”) w Hagenwerder są przychylne życzeniom na więcej ofert bądź dalszy rozwój nad jeziorem. Gdyby jednak dochodziło do realizacji wszystkich planów, dziewiczy wygląd jeziora, a tym samym najważniejszy argument do odwiedzania jeziora, zostałby zakłócony.

Nad jezioro przyjeżdża się przede wszystkim samochodem lub rowerem. Lepsze połączenie jeziora z siecią komunikacji publicznej, np. przystanek w Deutsch-Ossig, powiększa atrakcyjność jeziora dla młodszych ludzi.

Na podstawie tego rozwój jeziora „Berzdorfer See” powinien iść w następujący kierunek:

- rozbudowanie struktury ofert dla wszystkich grup wiekowych, zwłaszcza w sektorze sportu i rekreacji
- rozbudowanie infrastruktury turystycznej
- informacje o jeziorze na miejscach centralnych
- wielojęzyczność ofert i informacji
- rozbudowanie sieci komunikacji publicznej
- utworzenie możliwości noclegowej

- uzupełnienie gastronomii poprzez gastronomię całoroczną
- koncentracja ofert ponadgranicznych na turystykę ekologiczną i gastronomię

Zwłaszcza rozwój ofert turystycznych w Polsce wymaga jeszcze czasu. Tutaj przez wysoką jakość i konsekwentne wprowadzenie na rynek każdej jednej oferty może powstać ważny element długotrwałego i długoterminowego ustanowienia turystyki